

Iedereen heeft het over Oekraïne en Gaza. Ondertussen groeit de invloed van China, ook in Europa

Posted on 30 augustus 2025 by Johannes Vervloed

De aandacht voor China is in de internationale media afgezwakt. Af en toe speelt de Taiwan-kwestie op, maar verder gaat alle aandacht uit naar het beleid van president Donald Trump en naar de oorlogen in Oekraïne en Gaza.

Onterecht, want waar China mee bezig is, is een gevaarlijk pad. De Volksrepubliek heeft sinds de confrontatie met de VS in de eerste presidentiële termijn van Trump (2017-2021) niet stilgezeten. Grotendeels onder de radar, maar met aanzienlijke investeringen, handel, politieke en soms zelfs militaire steun, is China doorgegaan met de uitbreiding van zijn machtsbasis.

Landen die onder de invloed van het (nog steeds) communistische China komen lopen het gevaar hun vrijheid te verliezen. Zij kunnen chantabel worden met door China verstrekte leningen die zij niet af kunnen betalen. We zien dat vooral in arme Afrikaanse landen, maar ook landen met aanzienlijke natuurlijke rijkdommen lopen

gevaar hun keuzevrijheid te verliezen. Voor men het goed en wel beseft, bepaalt Beijing met z'n onvrije, collectivistische maatschappijmodel het beleid.

Bondgenoot van Venezuela

Hoewel China ook Europese landen en de EU probeert te verleiden tot nauwere samenwerking als alternatief voor de VS, kiest Europa vooralsnog voor dialoog met beide partijen en streeft het naar balans. De tarievenoorlog die Trump ontketend heeft, maakt het echter moeilijk voor de EU om een neutrale positie te behouden. En niet alleen voor de EU. Vele landen, westerse, maar ook niet-westerse uit de *Global South*, worstelen met een dilemma. Men wil niet kiezen voor China of de VS, maar het MAGA-project van Trump dwingt hen er wel toe.

Een sprekend voorbeeld van de toenemende wereldwijde invloed van China is Venezuela. China investeert miljarden in de olie-industrie en is een openlijke bondgenoot geworden van het dictatoriale regime van president Nicolás Maduro. Een uitdaging voor de VS, die dit volgens de aloude 'Monroe-doctrine' niet mag toestaan. Een conflict VS-Venezuela lijkt dan ook imminent, met als aanleiding de bestrijding van het *Cartel de los Soles*, een drugskartel dat naar verluidt wordt geleid door de generaals van Maduro.

Of de VS het tij in Venezuela nog kunnen keren, is de vraag. De oppositie heeft diverse pogingen gedaan, maar alle zijn zij met harde hand neergeslagen. Maduro had dat zonder de steun van China nooit kunnen doen. China heeft Venezuela *in the pocket*, onder meer dankzij een in 2024 afgesloten bilateraal investeringsverdrag waarmee Chinese bedrijven betere bescherming krijgen bij investeringen in het land.

Zo investeert China Concord Resources Corp (CCRC) momenteel meer dan 1 miljard dollar in Venezolaanse olievelden, met de ambitie om tegen eind 2026 ongeveer 60.000 vaten olie per dag te produceren. Ook is China betrokken bij projecten gericht op de modernisering van Venezuela's energievoorziening, technologie en mogelijk speciale economische zones. Meer dan 600 bilaterale samenwerkingsovereenkomsten raken sectoren als landbouw, wetenschap en technologie, soms als alternatief voor leningen die vóór 2016 gebruikelijk waren.

China ondersteunt de regering van Maduro ook politiek, mede door de erkenning van de verkiezingsuitslag van 2024. Maduro won die verkiezingen nipt, met 51

procent van de stemmen, maar volgens de oppositie werd op grote schaal gefraudeerd. China profileert zich zo als *all-weather partner* en blijft Venezuela steunen in internationale fora en bij het waarborgen van de soevereiniteit van het land.

Venezuela is slechts een voorbeeld. China werkt in vele landen strategisch aan haar wereldwijde machtsbasis door middel van financiële afhankelijkheid, diplomatie en het uitbouwen van een militaire infrastructuur op sleutellocaties. China daagt daarmee de VS uit op vele fronten. De vraag is of en zo ja in hoeverre de traditionele Pax Americana standhoudt, welke positie de EU inneemt en wat de BRICS-landen doen temidden van de wereldwijde concurrentiestrijd tussen China en de VS.

Spanje versus Duitsland

Als gezegd: ook in Europa laat China zich niet onbetuigd. Zo investeert China op steeds grotere schaal in Spanje, vooral in de auto-industrie, batterijproductie en groene energie. Spanje staat daarin als één van de aantrekkelijkste Europese landen open voor deze samenwerking en profileert zich als bruggenbouwer tussen China en de EU. De relatie van de socialistische Spaanse regering met China is inmiddels sterker dan die met de VS. Zo doet Spanje niet mee aan de 5 procent-afsprake binnen de NAVO en heeft het zich verzet tegen de totstandkoming van het recente EU-handelsakkoord met de VS.

In tegenstelling tot Spanje lijkt Duitsland steeds meer partij voor de VS te kiezen. Dat was geen gemakkelijke beslissing, want Duitsland heeft vele investeringen in China, die het liever niet in de waagschaal stelt.

In de Bondsrepubliek zijn Chinese investeringen vooral gericht op de auto-industrie, elektrische voertuigen, batterijen, telecommunicatie en consumentengoederen. Ook investeren Chinese bedrijven in ontspanning, media, onderwijs en de dienstensector. Maar ook in havens. Zo bezit China via staatsbedrijf Cosco een aandeel van 25 procent in de containerterminal Tollerort van het Hamburgse havenbedrijf HHLA. Overigens heeft China ook in andere Europese landen een positie in havens opgebouwd. Bijvoorbeeld in Griekenland, waar China, wederom via staatsbedrijf Cosco, een meerderheidsbelang van 67 procent heeft in de haven van Piraeus.

Duitsland wordt gezien als het industriële hart van Europa en daarom vormen

Chinese investeringen politiek gevoelige dossiers. Berlijn ziet China steeds meer als systeemrivaal en past regelgeving aan om ongewenste technologieoverdracht en strategische afhankelijkheid te beperken. De hoeveelheid nieuwe investeringen neemt af: in 2024 werden er voor 3,1 miljard euro aan nieuwe *greenfield*-projecten aangekondigd, een forse daling ten opzichte van het jaar ervoor. Toch blijft Duitsland, samen met Hongarije en Spanje, belangrijk voor Chinese investeerders, vooral om productie in Europa mogelijk te maken en zo invoerheffingen te ontwijken.

De EU is zowel een speelveld als een speler in de rivaliteit tussen de VS en China. Veel Europese landen volgen doorgaans de Amerikaanse lijn, vanwege sterke economische, militaire en culturele banden met de VS. Tegelijkertijd is China economisch belangrijk door zijn marktomvang, maar de relatie is complex vanwege zorgen over oneerlijke concurrentie, technologische afhankelijkheden en geopolitieke spanningen, bijvoorbeeld door de samenwerking tussen China en Rusland.

De EU wil minder afhankelijk worden van China en zet in op 'strategische autonomie' door eigen industrieën te versterken en kritieke *supply chains* te diversifiëren. De handelsrelaties met China staan onder druk vanwege een groot handelstekort en zorgen over marktovermacht en overproductie. Tegelijkertijd oefenen de Verenigde Staten druk uit en eisen ze dat EU zich minder afhankelijk maakt van China, vooral rond importtarieven en handelsregels.

Het is echter een harde strijd, waarbij de VS zich niet zomaar laat wegzetten. Zeker onder president Trump zal Amerika niet snel de handdoek in de ring gooien. De recente tarievenoorlog die Trump ontketende is voor een belangrijk deel bedoeld om westerse bondgenoten – en zo mogelijk ook andere landen – te dwingen handel en investeringen met en in de VS te doen ten koste van China.

Veerkracht van het Westen

Aan een '*rules-based international order*' lijkt met de recente akkoorden van Japan, het VK en de EU met de VS ook een einde gekomen. De wereld wordt verdeeld in kampen, een westers kamp onder leiding van de VS en een Chinees kamp.

Wie de strijd gaat winnen – beter gezegd de overhand krijgt, want een volledige overwinning oftewel een overgave van het vrije Westen ligt niet echt voor de hand –

is moeilijk te voorspellen.

Nogmaals: belangrijk is wat de BRICS-landen doen. Gaan zij volledig naar het Chinese kamp of houden zij zo veel en zo lang mogelijk hun onafhankelijkheid. Cruciaal is India, de '*sleeping tiger*' en het land met de grootste bevolking ter wereld? Het houdt traditioneel vast aan z'n onafhankelijkheid en was in de jaren zestig van de vorige eeuw een de initiatiefnemers van de Beweging van Niet-Gebonden Landen.

Veel zal afhangen van de veerkrachtigheid van het Westen en met name van de VS. Als Trump slaagt in zijn MAGA-project en veel bondgenoten aan zijn zijde weet te krijgen c.q. te houden, komt aan de Chinese opmars wellicht een einde.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [**Doet u mee?**](#) Hartelijk dank!